

## ฝากถ้อยค้อย ๆ คิด

สมุดบันทึกนิทานของมูลนิธิเด็กปีนี้ นำภาพวาดนิทานจินตนาการมาเสนอท่าน โดยคนหนุ่ม ๒ คน คือ **สุรพล บัณฑุเรศ** และ **สุเมธ พงศ์ชินฤทธิ์** ซึ่งมาจากนิทานซึ่งได้รับรางวัลดีเด่นประเภทบุคคลทั่วไป จากการประกวดนิทานเด็ก ประจำปี ๒๕๓๗

จินตนาการเป็นคุณสมบัติของมนุษย์เท่านั้น สัตว์ไม่มี มนุษย์ขาดอิสรภาพ เพราะตกอยู่ภายใต้ความคับแคบและบีบคั้นด้วยประการต่าง ๆ ความคับแคบบีบคั้นประเภทหนึ่งที่สำคัญแต่น้อยคนเข้าใจคือ ความคับแคบบีบคั้นจากความรู้และวิธีคิด ความรู้มีกรอบ ถ้าเราใช้เฉพาะความรู้จะติดกรอบความรู้ จินตนาการไม่ติดกรอบความรู้ จึงไปพันพรมแดนความรู้ ทำให้มนุษย์มีอิสระที่จะไปไกลอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

จินตนาการมีปฏิสัมพันธ์กับเบญจขันธ์ คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ หรือแท้ที่จริงก็เป็นสังขารประเภทหนึ่ง จินตนาการย่อมมีผลต่อ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เช่นจินตนาการมีผลต่อโครงสร้างทางสมอง สมองที่ปราศจากจินตนาการเป็นโครงสร้างที่ทื่อ ๆ ไม่มีการแตกกิ่งก้านสาขาของใยประสาทสมองเท่าสมองที่มีจินตนาการ จินตนาการมีผลต่อระบบร่างกายอื่น ๆ เช่นทำให้ชุ่มช่ำก็ได้ ทำให้สงบก็ได้สุดแต่จินตนาการเรื่องอะไร ทำให้มีสุขภาพดีก็ได้ หรือสุขภาพเสียก็ได้ทำให้ทุกข์ก็ได้ สุขก็ได้ เป็นต้น จินตนาการจึงมีความสำคัญต่อพัฒนาการ

เป็นที่น่าเสียดายที่ผู้ใหญ่และวงการศึกษาไม่เข้าใจความสำคัญของจินตนาการของเด็ก ๆ พยายามจำกัดจินตนาการให้เหลือแต่ความรู้ภายในกรอบเท่านั้น ซึ่งก็เท่ากับเป็นการลดทอนศักยภาพของความเป็นมนุษย์ มูลนิธิเด็กตระหนักถึงความสำคัญเรื่องนี้ จึงพยายามจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่รวมถึงการทำสมุดบันทึกนิทานประจำปีด้วย ที่ช่วยกระตุ้นให้มหาชนเห็นความสำคัญของการสร้างจินตนาการ เหล่านี้เป็นกิจกรรมเล็กแต่มิมีวัตถุประสงค์ใหญ่ สังคมควรทำความเข้าใจและช่วยกันให้มนุษย์ทุกคน ในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์และด้วยศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มีโอกาสพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพของความเป็นมนุษย์

**ประเวศ วะสี**

(ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี)

ประธานกรรมการมูลนิธิเด็ก